

ОЦЕНКА

НА СОЦИАЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП ДГС ПАЗАРДЖИК



Изготвил: екип от ТП ДГС Пазарджик

Януари 2023 година

СЪДЪРЖАНИЕ:

РЕЧНИК НА ПОНЯТИЯТА	3
1.ВЪВЕДЕНИЕ.....	4
1.1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕТО, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ	4
1.2. ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ	5
2.РЕЗУЛТАТИ	6
2.1. ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАЙОНА	6
2.2. МЯСТОТО НА ТП ДГС ПАЗАРДЖИК В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ	7
2.3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТП ДГС ПАЗАРДЖИК И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА.....	10
2.4. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ	11
2.5. ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ	13
2.5.1. ДОСТЪП ДО ГОРАТА И ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ	13
2.5.2. ЗАЧИТАНЕ НА ДРУГИТЕ ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ И ПОДКРЕПА ЗА НЕДЪРЖАВНИТЕ ГОРОВОЛАДЕЛЦИ	13
2.5.3. ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА. ОСИГУРЯВАНЕ НА ДЪРВА ЗА ОГРЕВ ЗА НУЖДИТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ	14
2.5.4. ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ	16
2.5.5.ДОСТЪП И ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ	17
2.5.6.ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА	17
2.5.7.ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ	18
2.5.8.ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ.....	19
2.5.9. РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ, СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И ДЕЙНОСТТА НА ТП ДГС ПАЗАРДЖИК	19
2.5.10. ПОДДЪРЖАНЕ НА РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В ТЯХ	19
2.5.11. ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ	22
2.5.12.ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК	23
2.5.13.ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ФИРМИТЕ	24
2.6.ПРИНОС НА ТП ДГС ПАЗАРДЖИК КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ	25
2.7. КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ТП ДГС ПАЗАРДЖИК И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ	25
2.8. МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИ ЕФЕКТИ	26
3. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОЦЕНКАТА.....	29
3.1. АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СПИСЪКА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ/ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ	29
3.2. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА	29
<u>Приложение:</u> Списък на проведените срещи и телефонни интервюта с представители на ТП ДГС Пазарджик и местни заинтересовани страни	30

РЕЧНИК

Заинтересована страна – Всяко лице или група лица, които проявяват интерес, или за които се знае, че имат интерес към дейността на ТП ДГС Пазарджик. Интересът им може да бъде повлиян положително или отрицателно.

Засегната страна – Всяко лице или група лица, които са повлияни или потенциално биха се повлияли от дейността на ТП ДГС Пазарджик (местни общности, работници, собственици на съседни имоти, местни предприемачи, организации).

Дълбочинно интервю – метод за събиране на информация, при който даден проблем се обсъжда обстойно, в дълбочина. Търсят се мнение, отношение, оценка. Провежда се с един човек, така наречен респондент.

Групова дискусия - метод за събиране на информация, при който се разговаря с няколко респондента едновременно. Търсят се мнения, отношения, оценки. Дава повече информация от интервюто, тъй като могат да бъдат изразени различни гледни точки по даден проблем.

Анализна вторична информация – метод за събиране на информация, при който се прави преглед на вече налични източници. Такива могат да бъдат доклади, документи, анализи и др.

Сертификация – Процес на потвърждаване, че определена гора се управлява в съответствие с принципите и критериите на Националния стандарт за отговорно управление на горите.

Сертифицирано горско стопанство – Юридическо лице, управляващо горски територии и отговорно за прилагането на принципите и критериите, заложен в стандарта на Националния стандарт за отговорно управление на горите.

Планиращи документи – Съвкупността от документи, доклади, протоколи, декларации, картен материал и др., които описват, обосновават и уреждат изпълнението на дейностите.

Горска екосистема - Динамичен комплекс на групи от растителни, животински, гъбни и микроорганизмови съобщества и тяхната нежива околна среда, които си взаимодействат като функционална единица.

Екосистемни услуги – Ползите, които хората получават от екосистемите. Те биват:

➤ **Материални услуги** – предоставяне на продукция, добивана от екосистемите, и директно използвана в производството или за лична консумация от хората (храна, вода, материали за бита и др.);

➤ **Регулиращи услуги** – свързани с капацитета на екосистемите да регулират важни природни процеси и животоподдържащи системи (предпазване от наводнения, засушавания, ерозия, поддържане качеството на въздуха, климата и др.)

➤ **Поддържащи услуги** – създават условията, необходими за предоставяне на останалите екосистемни услуги. Тяхното въздействие върху хората е косвено и много бавно (кръговрата на хранителните вещества, на водата, почвообразуване);

➤ **Културни услуги** – нематериални ползи, които хората извличат от екосистемите под формата на наслада от красивата природа (духовни, естетически)

Недървесни горски продукти - Всички горски продукти, различни от дървесина, и добити от територията, управлявана от съответното горско стопанство. Това може да са: смола, борина, сено, кори, лико, семена, гъби, лечебни и ароматни растения и части от тях, лишей, мъхове, горски плодове, зеленина, коледни дръвчета, листников фураж и др.

Традиционни права на местните общности - Традиционни са онези права на местното население, които произтичат от обичайни или привични действия с дългосрочен характер и повторяемост и които с течение на времето са придобили силата на закон, без да противоречат на действащата нормативна уредба.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОУЧВАНЕ, ЦЕЛИ, ЗАДАЧИ

През 2014 година ТП ДГС Пазарджик започна процес по привеждане управлението на горите и земите от държавните горски територии в съответствие с международно признатите *Принципи и критерии на Националния стандарт*. Като част от процеса бе изготвено проучване на Горите с висока консервационна стойност (ГВКС) на територията, въведени или в процес на въвеждане в управлението са редица процедури и практики, допълващи изискванията на националното законодателство, и подкрепящи стремежа за постигане на екологично уместно, социално полезно и икономически жизнеспособното управление на горите.

10-ТЕ ПРИНЦИПА ЗА СЕРТИФИКАЦИЯ

ПРИНЦИП 1: Прилагане на законодателството – спазва се приложимото национално законодателство, както и международните договори, конвенции и споразумения, които страната е подписала.

ПРИНЦИП 2: Права на работниците и условия на труд – поддържа се и/или се подобрява социалното и икономическо благосъстояние на работниците.

ПРИНЦИП 3: Права на коренното население – (неприложим за България)

ПРИНЦИП 4: Обществени отношения – осигуряване на принос за поддържането и насърчаването на социалното и икономическо благополучие на местните общности.

ПРИНЦИП 5: Ползи от гората – горскостопанските дейности осигуряват ефективно използване на целия спектър от продукти и услуги от горите, с което се поддържа и подобрява дългосрочната икономическа стабилност и широк кръг от екологични и социални ползи.

ПРИНЦИП 6: Екологични стойности и въздействия – осигурено е поддържане, опазване и/или възстановяване на екосистемните услуги и екологичните стойности и не се допускат отрицателни екологични въздействия.

ПРИНЦИП 7: Управленско планиране – на лице са и се прилагат планиращи документи, служещи за насочване работата на персонала, информиране на засегнатите и заинтересованите страни обосноваване на управленските решения.

ПРИНЦИП 8: Мониторинг и оценка – извършва се мониторинг на напредъка за постигане на целите на управление, въздействията от горскостопанските дейности и състоянието на гората.

ПРИНЦИП 9: Високи консервационни стойности – поддържат се и/или се подобряват високите консервационни стойности на горите.

ПРИНЦИП 10: Осъществяване на горскостопанските дейности – дейностите в обхвата на сертификация, са планирани и изпълнени с икономическите, екологичните и социални политики на Организацията и в съответствие с Принципите и Критериите на Националния стандарт за отговорно управление на горите.

Социалният аспект е широко застъпен в изискванията на Националния стандарт и е едно от предизвикателствата в ежедневната работа на служителите на ТП ДГС Пазарджик. Тези предизвикателства са продиктувани от важността на горите за цялото общество и преплитането на различни интереси, изискващи активното въвличане и участие на различните заинтересовани страни в устойчиво управление на горските ресурси. В този смисъл изготвянето на оценка за социалното въздействие от дейността на ТП ДГС Пазарджик се определя като ключов момент за постигане на съответствие с международните принципи и критерии за отговорно стопанисване на горите, поради което бе инициатирано изготвянето на настоящия документ.

Целта на оценката е да идентифицира и обобщи въздействията, които дейността на ТП ДГС Пазарджик оказва пряко или непряко върху местната общност, както и върху по-глобални въпроси, влияещи на социума (обществото), като екологичния баланс и здравето на горската екосистема.

Конкретни задачи на оценката са:

- да се идентифицират групите от обществото, които са пряко повлияни от дейността на ДГС, както и другите заинтересовани страни.
- да се проведат срещи с идентифицираните заинтересовани/засегнати от дейността страни.
- да се установят основните ефекти/влияние от дейността на ТП ДГС Пазарджик върху всяка от тези групи.
- да се оцени достъпът до информация и възможностите за пряка комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности.
- да се посочат мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ТП ДГС Пазарджик, които са били идентифицирани.
- да се предложи механизъм за редовен контакт със заинтересованите/засегнатите групи с цел да се наблюдава ефективността на посочените мерки.

1.2. ИЗПОЛЗВАН ПОДХОД И МЕТОДОЛОГИЯ

За изпълнение на така формулираните цели и задачи бяха използвани методология и подход, базирани на:

- преглед и анализ на налична информация и документи.
- контакти и консултативни срещи със служители на ТП ДГС Пазарджик.
- посещение на място, дълбочинни интервюта и групови дискусии с представители на местните заинтересовани страни.

Основните сфери на интерес на Оценката за социално въздействие са дефинирани съгласно *Принципи и критерии за управление на горите от Националния стандарт*. Това наложи при провеждане на Оценката за социално въздействие да се използват основно качествени методи за събиране на информация:

- консултативни срещи;
- дълбочинни интервюта (чрез срещи и по телефона);
- групови дискусии;
- наблюдения;

Целевите групи са дефинирани съобразно целите и задачите на Оценката за социално въздействие. Определянето им включва два етапа:

1. предварителен етап на базата на експертна оценка.
2. прецизиране на групите след проведените разговори с ръководството на ТП ДГС Пазарджик.

Като цяло са включени следните основни целеви групи:

- ръководството и работещите в ТП ДГС Пазарджик;
- представители на държавни институции, имащи законови правомощия по осъществяването на контрол върху дейността ТП ДГС Пазарджик;
- представители на общинската администрация на общините, на чиято територия е разположено ТП ДГС Пазарджик;
- представители на местното население;
- представители на местния бизнес, свързан с използването на горските ресурси;
- представители на местни организации и асоциации;

Реализацията на Оценката за социално въздействие се проведе в периода 19.01.2023 г. - 23.01.2023 г. и включи:

- Преглед и вторичен анализ на предоставената документация – направен бе преглед на действащия Горскостопански план на ТП ДГС Пазарджик, Доклад „Гори с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС Пазарджик, Общинските планове за развитие на общините Пазарджик, Септември и Лесичово, Националния стандарт, включващ международните принципи и критерии за стопанисване на горите, както и проекта на Национален стандарт за България, интернет страници със съдържание, релевантно на целите и задачите на заданието и др.

- Комуникация с ръководството на ТП ДГС Пазарджик – контактът бе осъществен по телефон и ел. поща с цел получаване на информация, необходима за Оценката за социално въздействие, а в последствие бяха проведени и срещи със служителите на ТП ДГС Пазарджик.
- Провеждане на срещи и интервюта със засегнати/заинтересовани страни.
- Изготвяне на доклад от Оценката за социално въздействие - събраната информация бе обобщена и анализирана с оглед експертно установяване на всички дейности в техния пълен обем и интензивности, тяхното позитивно и/или негативно въздействие и направата на оценка до колко ТП ДГС Пазарджик подпомага/ограничава пряката комуникация с местното население и въвличане на местните хора в процесите по планиране на горскостопанските дейности. На тази основа са формулирани мерки за предотвратяване на негативните ефекти от дейността на ТП ДГС Пазарджик и е предложен механизъм за редовен контакт със заинтересованите/засегнатите групи .

2. РЕЗУЛТАТИ

2.1. ОБЩА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАЙОНА

ТП ДГС Пазарджик е разположено на територията на три общини – гр. Пазарджик, гр. Септември и с. Лесичово. В границите на стопанството са включени градовете Пазарджик, Септември и Ветрен, както и 51 села.

- Община Пазарджик включва 32 населени места, като общото население към 31.12.2020г. е 105 161 жители. Община Пазарджик е разположена в Южна България, в централната част на Горнотракийската низина, на север от планината Родопи, по поречието на река Марица. Общината граничи със седем общини от Пазарджишка област, в т.ч.: община Стрелча, Панагюрище, Лесичово, Септември, Ракитово, Пещера и Брацигово, както и с четири общини от Пловдивска област - Съединение, Стамболийски, Марица, Родопи.

Територията на общината е трета по площ в област Пазарджик – 639,8 кв. км. Преобладават земеделските земи, които заемат 72,00 % от общата площ на общината. Независимо че горските територии са само 12,25 % в комбинация със земеделските, те осигуряват благоприятни предпоставки за разнообразни функции и икономически дейности.

Общината е богата на водни ресурси. Главен водосборен басейн е р. Марица и нейните по-големи притоци - реките Тополница и Луда Яна. Важен източник на вода са подпочвените и подземните води. Те са резултат от валежите и се разполагат в няколко пласта на водоносните хоризонти.

На територията на Общината има находища на нерудни полезни изкопаеми. Най-разпространените полезни изкопаеми са мраморите и доломитите. Те са намират по северния склон на Родопите - между селата Паталеница и Црънча, южно и източно от с. Дебращица. Най-голямо е разпространението на мраморите в Бесапарските хълмове. В техните поли край с. Огняново се намира и добре разработено находище на варовик. Тук се добива и произвежда цялата гама от инертни материали на базата на трошен камък (каменно брашно, чакъл), негасена и хидратна вар и пепелина. В землището на с. Величково се добиват скални облицовъчни материали. От тях недобре проучени и разработени са находищата от гранит, сканит и габро. Големи са залежите от инертните материали - речен пясък и филц, които не са добре проучени и не се експлоатират.

В региона има инвестиционни интереси към строителство на сгради със селскостопанско предназначение – малки производствени цехове, складове, животновъдни комплекси, много големи оранжерии, земеделски комплекси. Малки семейни хотели и фамилни къщи се изграждат на североизточния склон на Родопите – Паталеница, Црънча, Дебращица и т.н.

В Пазарджик предимно се развива селското, горското и рибното стопанство, търговията, вкл. ремонт на автомобили и мотоциклети, преработваща промишленост, професионални дейности и научни изследвания и в по - ниска степен - строителство, ресторантьорство и хотелиерство, транспорт, складиране и пощи и др. За икономическото развитие на община Пазарджик може да се съди по броя на регистрираните фирми. За 2019 г. техния брой е 5570.

За периода 2014-2019 год. по данни на НСИ, общият брой предприятия от нефинансовия сектор за общината нараства едва забележимо, но ритмично и без колебания, или отклонения. В началото на периода са регистрирани 5 317 бр., а за 2019 год. – 5 570 бр., или бележи се ръст с 4,6%. за период от 6 години, което е увеличение на годишна база средно по 0,8%. Най-висок е дялът на предприятията от сектор „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ – 39,21%. На второ място се нарежда сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ с 10,57%, следван от „Преработващата промишленост“ - 8,56 % и сектор „Професионални дейности и научни изследвания“ – 7,59 %.

Община Пазарджик разполага със значителен икономически потенциал за развитие на бизнес и за привличане на чуждестранни инвестиции. Гаранция за това са стратегическото географско разположение, близостта до изградена и ефективно съществуваща транспортна инфраструктура, развитите икономически функции и подходящите природно-географски условия.

За периода 2014 - 2019 г., данните на НСИ доказват сериозно развитие на селското, горско и рибно стопанство на територията на община Пазарджик. За пет годишен период, размерът на нетните приходи от продажби на сектора се е увеличил от 76 142 хил. лв. за 2014 г. на 125 296 хил. лв. през 2019 г. - 39,3%. Предвид добрите природни условия на община Пазарджик - равнинен терен и отлично напояване - растениевъдството, и най-вече производството на зърнени култури, е широко застъпено. Сред отглежданите зърнено-житни растения са: царевица, ориз, пшеница, ечемик, слънчоглед. Особено характерно за общината, е че тя е оризарницата на България. Лозарството също е широко застъпено със 17% от територията на област Пазарджик. При животновъдството, което е важен селскостопански отрасъл с природни ресурси за развитие се наблюдава спад в броя на повечето видове селскостопански животни за целия планов период. Рибовъдството има голямо икономическо и обществено значение, за района на Пазарджик, тъй като в селата с недостатъчно развита икономика това са алтернативи за работа и доходи, за заетост и развитие.

Дървопреработвателната промишленост в община Пазарджик се характеризира с висока производителност.

Индустрията на територията на община Пазарджик е доминиращ отрасъл в икономиката, с вековна традиция и добра изграденост. Като слабости се открояват загубите на външни пазари през последните години, амортизацията на техниката, слабия управленски капацитет на местния бизнес, който лесно губи традиционни пазари от чуждестранни конкуренти. Необходими са мерки и средства за повишаване на екологичността на продукцията и производствения процес в хранително-вкусовата промишленост.

Извършеният анализ на състоянието на икономиката и тенденциите на територията на община Пазарджик за периода 2014 – 2020 год., съпоставен с европейските и световни тенденции изисква от органите на местната власт предприемането на всеобхватни и очаквани целенасочени въздействия с пряк и косвен ефект в цялостното социално-икономическо развитие на общината. По-важните от тях могат да бъдат насочени към подобряване на инфраструктурата за насърчаване на икономическата активност, преход към кръгова икономика и справедлив енергиен преход, осигуряване на качествена среда с ефективен и приобщаващ образователен процес, насърчаване обвързаността на образованието и пазара на труда, създаване на модели за интегрирани и достъпни здравни и социални грижи.

- Населението на Община Септември към 31.12.2020г. е 23 749 жители и включва 15 населени места. Град Септември попада в преходноконтиненталната климатична област, която се отличава с мека зима, хладна пролет и горещо лято. Землището на града е богато на подпочвени води. В близост до него текат водите на реките Бистрица и Чепинска, която в тази част е наричана Ели дере, но с по-голямо значение е най-пълноводната българска река Марица. Изградени са и много канали за изкуствено напояване, които са неизползваеми. В село Варвара има находища на минерална вода.

Землището е богато на води – чрез р. Марица и изградените напоителни канали и не на последно място чрез подпочвените води. Един от факторите за интензивно развитие на населеното място, които импулсира развитието е гарата, осигуряваща връзки и добър пазар. В миналото се е сеело предимно ръж, ориз, тютюн, дори и рози. Добре развито е било овощарството и лозарството. Сега основните отглеждани култури са: пшеница, царевица и зеленчуци.

Основните сектори в икономиката на общината са преработващата промишленост, търговията и селското стопанство. По-големите компании, които се явяват и определящи за икономиката на общината, са представители на местната индустрия. Структуроопределящи отрасли са машиностроенето, металообработването и хранително-вкусовата промишленост. Туризмът е със сериозен потенциал за развитие. Хотелиерството и ресторантьорството осигуряват над 6,3% от заетостта в местната икономика.

В първичния икономически сектор се включва добиването на суровини за преработване, като добиване на полезни изкопаеми, земеделие, дърводобив, лов и риболов, солдобив. Първичният (аграрен) сектор е с важно значение за развитието на общината. Данните показват, че сектор “Селско, горско и рибно стопанство“ е ключов за Община Септември и той продължава да се развива успешно. Той осигурява около 10% от заетостта в местната икономика. Увеличаващият се брой предприятия и

обработваеми площи означава, че продължава да се инвестира в отрасъла, което от своя страна осигурява нови възможности за неговото развитие.

Селското стопанство става все по-важен отрасъл за общината. Селскостопанският фонд на община Септември е над 207 хил. дка (над половината от общинската територия), от който около 172 хил. дка е обработваема земя. Използването на територията на област Пазарджик за земеделска дейност е доста различно за отделните ѝ съставни общини. По данни на Министерство на земеделието и горите - БАНСИК 2000, община Септември е сред общините с използваемост на земите от 61% до 73%. От общата територия на общината над 96 989 дка е заета с гори, което допринася за добрата екологична характеристика на района и създава условия за развитие на биоземеделие.

- Община Лесичово се намира в Южна България и е една от съставните общини на Област Пазарджик. Общината има 7 населени места с общо население 4 695 жители (2021г.). Главната водна артерия, протичаща през територията на община Лесичово, е река Тополница. На 15 km северозападно от село Лесичово е изграден едноименният язовир, а бента на реката при селото се използва като водосбор на водите от язовир „Белмекен“. Във всички етапи на развитие селското стопанство е заемало водещо място в общинската икономика, осигурявало е основната част от доходите на населението и най-голяма заетост на трудоспособното население.

Във всички етапи на развитие селското стопанство е заемало водещо място в общинската икономика, осигурявало е основната част от доходите на населението и най-голяма заетост на трудоспособното население.

Основни структуроопределящи производства на територията на община Лесичово са в сферата на добивната и преработващата промишленост (фирми за добив на кариерни материали; фирми в сферата на услугите; бутилиране на сокове; фирми за производство на хранителни продукти и напитки – преработка на плодове и зеленчуци, пчелни продукти, винарски изби, етерични култури; дървообработване и др.). Към 2012 г. в Община Лесичово са регистрирани фирми представляващи главно средния и дребния бизнес. Дървообработване: ЕТ ВАСКО ШИНИКОВ – дърводелски и мебелни услуги село Калугерово; Частни дърводелски работилници село Калугерово; ГРИЙН ПАУР ДЖЕНЪРЕЙШЪН ООД – предприятие за производство на пелети от необработен дървен материал и отпадъчна дървесина в село Щърково; АТАНАС И КРАСИМИР ГИТЕВИ – цех за производство на пелети (и производство на ел. и топлинна енергия за собствени нужди чрез газификация на биомаса село Церово).

2.2. МЯСТО НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО В МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ

Община Пазарджик

Дървопреработвателната промишленост в община Пазарджик се характеризира с висока производителност. Подотрасълът предоставя заетост за около 22% от заетите в промишлеността като цяло, а нетните приходи от продажби произлизат от 14% от фирмите. Сред по-големите предприятия в дървообработването са ЕТ „Бойко Марков“, „Микра – МК“ ООД, „Ирели“ ООД и др.

В общинския план за развитие (ОПР) на община Пазарджик за периода 2014-2020 г. е акцентирано върху важността на горите и горскостопанската дейност за развитието на общината. На територията на община Пазарджик се срещат естествени и изкуствени насаждения от благун, зимен дъб, космат дъб, келяв габър, акация и др. Създадени са култури предимно от черен бор, по-малко на белия бор, акация, зимен дъб, сребролистна липа, черен дъб, мъдрян и др. В долната част на средния планински пояс преобладават издънкови дъбови насаждения, с участие на бук и келяв габър. Създадени са култури от бял и черен бор, по-малко зелена дуглазка, акация, бреза и зимен дъб. Срещат още растителни групи от върба, елша, топола. По речната тераса в района около Пазарджик има запазени вековни тополи. Над 900 м. естествената дървесна растителност е представена от букови насаждения с участието на ела, зимен дъб, габър, благун и други. От храстовата растителност се срещат шипка, трънка, къпина, глог, смрика, дрян, драк и др. видове. До днес са запазени отделни екземпляри от някогашните естествени гори по речната тераса на р. Марица, които са започнали значително да намаляват с появата на земеделието в днешното Пазарджишко поле. Ландшафта в общината се формира от обработваемите площи на които се отглеждат зърнени култури, технически култури, зеленчуци, трайни насаждения, лозя.

Стопанисването на горски територии в община Пазарджик се осъществява от ТП ДГС Пазарджик, Общинско звено към общината, физически и юридически лица.

Според Плана, в общината е налице добра организация по управлението на горските територии.

Вследствие на наблюдаваните климатични промени, свързани с намаляване на валежите и повишаване на температурите през летните месеци нарастват и рисковете от възникване на пожари в горски територии, което довежда до намаляване/унищожаване на биоразнообразието на горите.

Община Септември

Сектор “Селско, горско и рибно стопанство“ е ключов за община Септември и той продължава да се развива успешно. Той осигурява около 10% от заетостта в местната икономика. Увеличаващият се брой предприятия и обработваеми площи означава, че продължава да се инвестира в отрасъла, което от своя страна осигурява нови възможности за неговото развитие.

От общата територия на общината над 96 989 дка е заета с гори. Горите на територията на община Септември се стопанисват от Държавно горско стопанство „Пазарджик“.

Териториите около р. Марица и притоците в пределите на община Септември са обрасли с водолюбива растителност, основно с тръстика /*Phragmites australis*/, езерен камъш /*Scirpus lacustris*/, триръбест камъш /*Scirpus triquetus*/ и морски болбосхъонус /*Bolbochoenus maritimus*/. Откритите водни площи са частично обраснали с дяволски орех /*Trapa natans*/, жабешка водянка /*Hydrocharis morsus-ranae*/, плаваща лейка /*Salvinia natans*/, плаващ роголистник /*Ceratophyllum demersum*/, ръждавец /*Potamogeton spp.*/ и др.

Бреговете на река Марица са обрасли с крайречни гори от върби (*Salix alba*, *S. fragilis*), тополи (*Populus nigra*, *P. alba*) и елша /*Alnus glutinosa*/. Планинската част на общината е заета представлява естествени широколистни гори (бук и дъб), естествени и изкуствени иглолистни дървостои (черен и бял бор), естествени и полустествени тревни площи.

Община Лесичово

Община Лесичово се характеризира с развито горскостопанско производство на дървен материал, целулоза и хартия (над 10% от общото производство в страната). Съгласно начина на трайно ползване около 37 % от територията на общината е горски територии (в т.ч. гори – 7158,67 ха или 34,2 %) . В този процент са включени и горите, намиращи се в земеделски земи. Според данните от КВС площта на последните възлиза на 349, 64 ха. Най-големи са площите на горските територии в землищата на населените места Лесичово (25697 дка – 32.3% от горските територии на общината) и Боримечково (20195 дка – 25.4%), следвани от Калугерово (15306 дка – 19.2%) и Церово (13425 дка – 16.9%). В землищата на другите 3 населени места горските територии заемат значително по-малки площи (Щърково 3706 дка – 4.7%; Памидово 1082 дка – 1.4% и Динката 125 дка – 0.2%).

Горскодървесната растителност е вторият по важност компонент на природната среда който играе роля в качеството си на рекреационен ресурс. Това важи особено силно за територията на община Лесичово която е разположена в нископланински но не в типично горски район въпреки че значителна част от територията ѝ е покрита с горски насаждения. Тяхната роля може да се разглежда от два основни аспекта: а/ в качеството им на основен ландшафтообразуващ фактор с голямо емоционално-психологическо въздействие; б/ като фактор създаващ специфична среда за отдых в санитарно-хигиенно микроклиматично и особено във функционално отношение; Разполагайки с показателите на горската таксация от последното устройство на ДГС Пазарджик в настоящия случай е извършен анализ на лесовъдските признаци на насажденията в контекста на тяхното рекреационно значение т.е. от гледна точка на значението им за формиране на външния облик на горския пейзаж и за функционалната пригодност на горските територии за различни рекреационни дейности. За разлика от релефа горскодървесната растителност е динамичен фактор който се изменя с течение на времето поради своята биогенна същност и в резултат на стопанската дейност в горите. Освен това тя е податлива на резки промени причинени от природни или антропогенни влияния. Самите рекреационни дейности също могат да доведат до нежелателни изменения в растителната компонента на горските ландшафти. Това налага извършването на прецизен анализ на тези характеристики които определят рекреационната стойност на горските територии и могат да бъдат повлияни при използването на тези територии за целите на отдыха. Най-голям дял от залесената площ на общината (26%) имат насажденията с преобладаващ вид черен бор (*Pinus nigra* Arn.). Почти същия дял (24%) имат и насажденията с преобладаващ вид зимен дъб (*Quercus petraea* Liebl.) Точно една пета (20%) се пада на насажденията с преобладаващ вид благун (*Quercus frainetto* Ten.) а една осма (13%) обхващат насажденията с преобладаващ вид бял бор (*Pinus sylvestris* L.). На обикновената акация (*Robinia pseudoacacia* L.) като преобладаващ вид се падат 4%. Всички останали дървесни видове които поотделно имат съвсем незначителен дял взети общо заемат една осма (13%) от горските територии на общината. По

отношение на видовото разнообразие на растителността в Община Лесичово е характерно че то е сравнително голямо. Този факт се дължи преди всичко на неголямата надморска височина при която присъстват много от широколистните дървесни видове. Храстите също присъстват в подлеса на горските насаждения. Иглолистните гори заемат 56% от залесените горски територии. Широколистните гори обаче са представени предимно от гори за превръщане. Освен това много голямо е и участието на горите за реконструкция (34% от всички горски територии в общината). Това обстоятелство характеризира в лоша светлина рекреационния потенциал на горските ландшафти. Незначителното присъствие на високостъблени широколистни гори в района показва към какво бъдещо стопанисване и развитие на ландшафтите трябва да се насочи екологичната политика на общината.

Понастоящем горите се използват предимно за добив на дърва за огрев (от нискостеблените и издънкови гори), незначителни количества дървесина – за преработка за билки (бял равнец жълт кантарион мента мащерка котешка стъпка и др.), диворастващи плодове, за краткотраен отдих, планински и ловен туризъм (като основно предимство е съхранената природа) и др.

Горите на територията на стопанството заемат обща площ от 22116,9 ха, което е 90,7 % от общата площ на държавните гори и земи. Анализът на ползването по сортименти за изминалите 15 г. показва, че добивите по категории дървесина са сравнително устойчиви и не би следвало да се очакват някакви промени в това направление. Данните за ползване от отгледни и възобновителни сечи сочат, че дървесината е един основен стратегически ресурс за развитие на промишлеността и потребностите от нея ще растат. Има резерви за технологично усвояване и оползотворяването на дървесината и горската биомаса от дърводобивния процес и дървообработващите предприятия. Делът на приноса на горското стопанство заедно със земеделието и рибното стопанство в брутната добавена стойност бележи тенденция на намаление.

Горите, намиращи се на териториите и на трите общини имат не само местно, но и национално значение. Голяма част имат значение предимно като източник на целулоза, строителна дървесина, за нуждите на промишлени предприятия, държавни и частни фирми, както и за добив на дърва за местното население. Местното население закупува дърва за огрев на базата на утвърден ценоразпис за продажба на дървесина на корен от горски територии държавна собственост по реда на чл. 71, ал. 1, т.1, 2, 3 и 6 от Наредбата по чл. 95, ал. 1 от ЗГ. Позволителните за закупуване на дървесина се издават след представяне на списъци от кметовете на населените места, съдържащи трите имена и постоянния адрес на не повече от един член от домакинство, постоянно живеещ в населеното място.

Горите в района изпълняват едновременно няколко функции - социално-хигиенни, защитно-водоохранни, противоерозионни и здравно-украсни функции. В горите и земите със стопански функции, организацията на стопанисване трябва да се насочи преди всичко към разширеното възпроизводство на главния продукт – дървесината, при пълно запазване на водоохранните и почвозащитните функции на гората. Необходимо е да се планира подходящо залесяване и поддържане на насажденията, сечи и други мероприятия, изцяло съобразени с екологичните условия на района. Горите предпазват прилежащите им земи от развитие на ерозионни процеси и увеличават плодородието им. Те подобряват климата, акумулират големи количества от падналите дъждовни води и намаляват скоростта на водния отток, с което и предпазват почвата от ерозия. Със здравните си и украсни функции, горите създават приятни условия за почивка, за развитие на пешеходен туризъм и здравно и физическо укрепване. Ролята и значението на горите в ТП ДГС Пазарджик е голяма, както за икономиката на селищата в района чрез добитите дървесни материали, а така също и за обществото, науката и природата чрез полезните си функции. Развитие на дейностите, свързани с възпроизводството, ползването и опазването на горите създава работни места за малка част от населението на общината. От горите на територията на общината се добива дървесина, която се продава на различни потребители, добиват се и дърва за огрев. Част от безработните се насочват към сезонна работа в основните дейности - залесяване и дърводобив като работници на лицензираните фирми, извършващи тези производствени работи.

На територията на горския фонд ще се осъществяват и в бъдеще редица странични ползвания – паша на едър и дребен добитък, добив на сено от голите площи. Има добри условия за добив на билки, горски плодове и гъби. Особено актуален е въпросът с охраната на горските територии, дивеча и рибата.

2.3. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТП ДГС ПАЗАРДЖИК И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

Държавно горско стопанство „Пазарджик” носи името си на град Пазарджик, който е административен център, седалище и на самото стопанство. В границите на стопанството попадат три общини – община гр.Пазарджик, община гр.Септември и община с.Лесичово. На север стопанството граничи с ДГС „Панагюрище”, на изток с ДГС „Пловдив”, на югоизток с горски стопанства „Кричим” и „Пещера”, на юг с горски стопанства „Ракитово” и „Алабак”, на запад с горски стопанства „Белово”, „Костенец” и „Ихтиман”. Формата на стопанството е неправилна, удължена в посока северозапад-югоизток. Първото цялостно устройство на горите в ДГС „Пазарджик” е направено през 1950 година. Горите и горските площи от района на ДГС „Пазарджик” в преобладаващата си част са разположени в Ихтиманска Средна гора и северните склонове на Западни Родопи, в долния равнино - хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори /0-700м.н.в./ и в средния планински пояс на горите от бук и иглолистни /700-2000м.н.в./. Характерна особеност за цялото стопанство е отсъствието на естествена иглолистна растителност, което се дължи на изолираността на Средна гора. Малка част от горите са разположени по течението на реките Марица, Тополница, Луда Яна и Ели дере в Горнотракийската низина. Най-високата точка е в Родопския горски масив – 1593 m н.в. /връх Милеви скали/, а най-ниската – 176 m н.в., където р. Марица напуска територията на стопанството.

Територията на стопанството попада изцяло в Преходно-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област.

Общата площ на стопанството е **28867,8** хектара. Залесената площ е **26417,9** ха, незалесената дървопроизводителна площ е **814,0** ха, а недървопроизводителната - **1635,9** ха. Горите са с различна собственост, като най-голям процент заемат държавните (24381,8 ха) - 84,5% от общата площ, следвани от собственост на физически лица - 9,4% - 2706,8 ха, общинските гори са с площ 1246,6 ха - 4,3%; собственост на религиозни общности са 247,9 ха - 0,8%; собственост на юридически лица са 275,6 ха –1,0% от общата площ и съсобственост са 9,1 ха.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат разнообразен растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

В административно отношение територията на стопанството е част от Пазарджишка област и се числи към Регионална дирекция по горите - гр. Пазарджик, но е самостоятелен стопански субект, подчинен на Министъра на земеделието и храните, респективно на Директора на Южноцентрално държавно предприятие гр. Смолян.

Предметът на дейност на ТП ДГС Пазарджик е:

- изпълнение на горскостопанския план в т.ч. дърводобив, възпроизводство на горите и др.;
- изпълнение на ловностопанския план;
- изпълнение на поддържащи и/или възстановителни дейности в горски територии – държавна собственост, предвидени в плановете за управление на защитените територии;
- организиране и провеждане на мероприятия по защита на горските територии държавна собственост;
- организиране и провеждане на противоерозионни мероприятия;
- поддържане разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях;
- организиране и възлагане на проектирането и строителството в горите и земите в горските територии – държавна собственост;
- опазване на горските територии – държавна собственост;
- превенция и мероприятия за защита на горските територии от пожари;
- отглеждане на млади насаждения и култури без материален добив и кастрене;
- маркиране на насаждения и дървета за сеч;
- добив на дървесина, повредена от абиотични и биотични фактори и въздействия;
- предоставяне и извършване на обществени услуги.

Макар и поделение на ЮЦДП, ТП ДГС Пазарджик може да сключва от свое име, за своя сметка и на своя отговорност търговски и други договори в рамките на предоставените им правомощия; води свое собствено счетоводство; разполага със свои банкови сметки и печат; води от свое име и за своя сметка съдебни и арбитражни дела; разчита се самостоятелно с общинските бюджети във връзка със заплащане на местни данъци и такси.

ТП ДГС Пазарджик е работодател по смисъла на Кодекса на труда.

Приходите на ТП ДГС Пазарджик се формират основно от продажба на дървесина, горски репродуктивни материали и недървесни горски продукти, платената цена за извършване на паша в горските територии; предоставяне на услуги; и др.

Територията на ТП ДГС Пазарджик е разделена на 3 Горско стопански участъка – Семчиново, Церово и Црънча.

2.4. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

При проучването бяха идентифицирани следните заинтересовани страни/групи:

Заинтересована група	Представители	Взаимовръзки на представителите на заинтересованата група с ТП ДГС Пазарджик	Степен на социално въздействие на дейностите на ТП ДГС Пазарджик, произтичащи от взаимовръзката със заинтересованата страна (високо-средно-ниско)	Сфери с най-голямо социално въздействие от дейността на ТП ДГС Пазарджик, произтичащи от взаимовръзката със заинтересованата страна
Държавни институции	Изпълнителна агенция по горите Регионална дирекция по горите Пазарджик	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ДГС и територията, управлявана от ТП ДГС Пазарджик	ниско	ИАГ чрез структурите ѝ определя държавната политика по управлението на горите в т.ч. социалната ѝ ориентираност; контролира спазването на Закона за горите; контролира разработването и изпълнението на горскостопанските планове; осигуряване на охрана на горските територии
	Регионална инспекция по околната среда и водите-Пазарджик Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“	Законови правомощия по осъществяването на контрол върху ТП ДГС Пазарджик и територията управлявана от ДГС във връзка с изпълнение на екологичното законодателство.	средно	опазване на биологичното разнообразие; опазване на водите
	Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ Пловдив	Управление на водите в Източнобеломорски район в т.ч. в територии от горския фонд; изпълнение на разпоредбите на Закона за водите	ниско до средно	контрол на състоянието и проводимостта на речните легла в т.ч. превенция от наводнения; контрол на количеството и качеството на водите;
	Дирекция „Инспекция по труда“ Пазарджик	Спазване на трудовото законодателство	средно	спазване на правилата за безопасност на труда на горските работници; спазване на изисквания на Кодекса на труда за горските работници
	Районно управление – Пазарджик към Областна дирекция на МВР Пазарджик	Извършване на оперативно-издирвателна, охранителна, контролна дейност, дейност по разследване и административно-наказателна дейност	средно до високо	контрол на незаконните дейности в горите и разследване на такива; обслужване на спешен тел. 112 в случай на инциденти в горските територии и незаконни дейности;
	Районна служба "Пожарна безопасност и защита на населението" Пазарджик	Пожарна безопасност и защита на населението	високо	превенция и борба с горските пожари
Местно население	Кметове на общините	Осигуряване на базисни нужди на местното население	високо	осигуряване на местното население дърва за огрев; паша в горите;

	Пазарджик, Септември, Лесичово, общински администрации, кметове на населени места			опазване на водоизточниците за населените места; опазване на местата от значение за местните общности; опазване на местната инфраструктура;
	Физически лица, жители на населените места попадащи в обхвата на стопанството	Осигуряване на горски ресурси за битови нужди	високо	осигуряване на дърва за огрев; паша защита на личната собственост; осигуряване на свободен достъп до горските територии за туризъм, рекреация, събиране на недървесни горски продукти за лично ползване възможности за застост
Бизнес	Фирми в сферата на горското стопанство	Осъществяване на горскостопанските дейности в терен в т.ч. – дърводобив, залесяване, лесокултурни дейности, строителство и поддръжка на горски пътища; дървообработване	високо	осигуряване на равнопоставен достъп до дейности, възлагани от ТП ДГС Пазарджик и спазване на свободната конкуренция; осигуряване спазването на безопасността на труда; своевременно разплащане с подизпълнителите;
	Предприемачи в област на туризма	Ползване на част от горските територии за развитие на туризма	средно	съобразяване на горскостопанските дейности с туристическите маршрути/ обекти; поддръжане на туристическите маршрути в горските територии; осигуряване безопасността на туристите
	Водоснабдяване и канализация, Пазарджик, Септември, Лесичово	Поддръжане на водопроводна и водопроводната мрежа в т.ч. преминаващата през горските територии; управление на санитарноохранителните зони	средно до високо	съобразяване на горскостопанските дейности със санитарноохранителните зони и опазване на източниците на питейна вода
Други собственици гори	Община Пазарджик, Септември, Лесичово	Управление на съседни територии	ниско	зачитане на правата на собственост ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори стопанисвани от общината
	Частни горовладелци	Управление на съседни територии	ниско	зачитане на правата на собственост ползване в т.ч. при ползване/ преминаване на гори собственост на частни лица
Неправителствен сектор	Ловни дружинки и Ловнорибарски дружества	Лов и опазване на дивеча на територията. Извършват таксация на дивеч. Пряко за заинтересовани от стопанисване на горите (прилагани лесовъдски системи и поддръжане на подходяща структура на горите; поддръжане на естествена хранителна база за дивеча; поддръжане на зони за спокойствие на дивеча)	средно	съобразяване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча;
	Екологични неправителствени организации – WWF - България Българско дружество за защита на птиците Зелени Балкани Българска Фондация „Биоразнообразие	Извършват граждански контрол по опазване на биоразнообразието на територията. Разполагат с информация за биоразнообразието на територията. Активни са в изпълнение на проекти, свързани с опазване на биоразнообразието и са потенциален партньор в това отношение	средно	опазване на биологичното разнообразие; партньорство при изпълнение на обществено значими проекти;
	Туристически дружества	Ползване на част от горските територии за развитие на туризъм	средно	съобразяване на горскостопанските дейности с туристическите маршрути/ обекти; поддръжане на туристическите маршрути в горските територии

2.5. ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТИТЕ И СФЕРИ НА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

2.5.1. ДОСТЪП ДО ГОРАТА И ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ

Съгласно разпоредбите на Закона за горите, достъпът до горските територии е свободен, на собствен риск, при спазване указанията на горската администрация и собственика, в случая ТП ДГС Пазарджик. С разрешителен режим е достъпът във връзка с провеждането на горскостопански и ловностопански дейности, както и достъпът до горските разсадници.

Със заповед на директора на РДГ гр. Пазарджик може временно (до три месеца) да се ограничи или да забрани достъпа до определена горска територия с цел опазването и защитата на горските територии и дивеча или в интерес на здравето и безопасността на гражданите.

Ограничено е движението на товарни превозни средства и пътни превозни средства с животинска тяга освен за изпълнението на горскостопански дейности.

От проведените интервюта със заинтересованите страни в т.ч. местните кметове, не бяха идентифицирани случаи на ограничаване на достъпа до гората извън предвидените по закон случаи от страна на ТП ДГС Пазарджик.

2.5.2. ЗАЧИТАНЕ НА ДРУГИТЕ ФОРМИ НА СОБСТВЕНОСТ И ПОДКРЕПА ЗА НЕДЪРЖАВНИТЕ ГОРОВЛАДЕЛЦИ

Процесът на възстановяване на горите и земите от ГТ на ТП ДГС Пазарджик като цяло може да се счита за приключил.

Разпределението на общата площ на горския фонд по видове собственост е дадено в таблица

Вид на собствеността в горите и земите	Площ (ха)	%
- горски територии - държавна собственост	24381,8	84,4
- горски територии -общинска собственост	1246,6	4,3
- горски територии -собственост на юридически лица	275,6	0,9
- горски територии - собственост на религиозни общности	247,9	0,9
- горски територии - собственост на физически лица	2706,8	9,4
- горски територии - съсобственост	9,1	0,1
всичко:	28867,8	100,0

В това число:

- държавна собственост (без площта на напоителни системи) е 23951,3 ха, а общата площ на ТП ДГС Пазарджик без площта на напоителни системи е 28437,3 ха.

Към настоящия момент няма текущи реституционни съдебни спорове за територии, стопанисвани от ТП ДГС Пазарджик. Липсата на спорове по собствеността е ключов момент от гледна точка на сертификацията, тъй като земите, за които се водят такива спорове, ще бъдат извън обхвата на сертификацията до окончателното изясняване на статута им.

Подкрепата на ТП ДГС Пазарджик за собствениците на недържавни гори е главно в посока издаването на различни документи (срещу административна такса за услуги) като таксационни описания, препис извлечения и др.

На този етап липсват съществени проблеми по линията на взаимодействие недържавни собственици – ТП ДГС Пазарджик и не би следвало да се очакват значими противоречия и конфликти и в бъдеще.

От общините Пазарджик, Септември и Лесичово отчитат добрата комуникация с ТП ДГС Пазарджик. Като потенциално проблематични могат да бъдат определени случаи, в които без знанието на собствениците се осъществява:

- преминаване на техника на ТП ДГС Пазарджик и негови подизпълнители през недържавни територии, използване на недържавни имоти за разполагане на временни складове;

- използване на инфраструктура (общински пътища).

За избягване на конфликтни ситуации, ТП ДГС Пазарджик следва да търси писмено регламентиране на подобно ползване (чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации за ползването, ако такива бъдат сметнати за необходими от ангажираните страни.

На територията на стопанството не са идентифицирани случаи на разрушаване/нарушаване на обществена/частна инфраструктура в следствие движение на тежкотоварни камиони извършващи превоз на дървесина.

2.5.3 ДОБИВ НА ДЪРВЕСИНА. ОСИГУРЯВАНЕ НА НУЖДИТЕ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ С ДЪРВА ЗА ОГРЕВ

По данни от ГСП общият размер на проектираното ползване в държавните горски територии на ТП ДГС Пазарджик през ревизионния период от всички видове сечи за двете групи гори (защитни и специални + стопански функции) възлиза на 473405 куб.м или 47340 куб.м стояща маса без клони средногодишно (в достъпните басейни общото ползване възлиза на 386906 куб.м или 38691 куб.м средногодишно).

Разпределение на ползването по вид на сечта - куб.м без клони

А) Държавна собственост – общо без площта на напоителни системи

От възобновителни сечи	236510	50,0
Селекционни сечи	5086	1,1
От отгледни сечи	175326	37,0
Санитарни сечи	50865	10,7
Техническа сеч	1943	0,4
Изсичане на келявия габър в етажа	3675	0,8
Всичко	473405 куб. м	100,0%

В това число:

Държавна собственост - Достъпни басейни - без площта на напоителни системи

От възобновителни сечи	195518	50,5
Селекционни сечи	5086	1,3
От отгледни сечи	135151	34,9
Санитарни сечи	46608	12,1
Техническа сеч	1603	0,4
Изсичане на келявия габър в етажа	2940	0,8
Всичко	386906 куб. м	100,0%

От предвидената за отсичане 473405 куб.м стояща маса без клони (537595 куб.м с клони) за предстоящия ревизионен период ще се добият 416685 куб.м лежаща маса в това число: 49730 куб.м едра строителна (9%); 104455 куб.м средна строителна (20%); 72760 куб.м дребна строителна дървесина (13%); общо строителна дървесина - 226945 куб.м (42%), 143670 куб.м дърва (27%) и 46070 куб.м вършина (9%).

Вид на сечта и дървесен вид	предв. за отсичане		лежаща дърв. маса	вероятен добив			сортименти	
	стояща маса без кл.	отпад с клони		едра	строителна средна	дървесина дребна	дърва общо	използ. за отгр вършина

Общо от всички сечи за държавните горски територии – без площта на напоителни системи

Бял бор	62273	73965	24050	49915	2705	10050	19365	32120	10445	7350
Смърч	2020	2490	990	1500	130	500	490	1120	265	115
Черен бор	48109	54635	17395	37240	3055	16610	8410	28075	6675	2490
Ела	3635	4325	1200	3125	1030	795	450	2275	680	170
Лиственица	10	10	5	5	-	-	5	5	-	-
Зелена дуглазка	803	990	400	590	25	190	225	440	95	55
иглолистни	116850	136415	44040	92375	6945	28145	28945	64035	18160	10180
Бук	188832	214230	35055	179175	23820	42050	25365	91235	70595	17345

Червен дъб	17	25	10	15	-	-	5	5	5	5
Зимен дъб	104684	116200	24140	92060	12310	24685	12145	49140	32055	10865
Летен дъб	10	15	5	10	-	-	5	5	5	-
Благун	16445	18370	4015	14355	1495	3165	1985	6645	5920	1790
Цер	3500	3895	1125	2770	370	750	365	1485	890	395
Габър	10066	11295	2085	9210	885	1670	1325	3880	4375	955
Бряст	51	55	35	20	-	5	-	5	10	5
Трепетлика	874	1005	50	955	500	105	100	705	150	100
Явор	245	285	40	245	30	80	30	140	75	30
Бреза	535	600	145	455	35	100	130	265	165	25
Мъждрян	886	1000	490	510	-	-	-	-	310	200
Орех	626	690	150	540	15	20	105	140	365	35
Акация	2993	3140	945	2195	60	345	470	875	1010	310
Космат дъб	3892	4460	1250	3210	-	60	130	190	2625	395
Келяв габър	8980	10115	4960	5155	-	-	-	-	3035	2120
Върба	20	25	5	20	5	5	-	10	10	-
Бяла върба	90	100	80	20	-	-	-	-	5	15
Воден габър	2886	3300	675	2625	310	505	360	1175	1130	320
Елша	10	10	-	10	5	-	-	5	5	-
Черна елша	10	10	10	-	-	-	-	-	-	-
Ива	530	725	260	465	-	75	135	210	185	70
Клен	131	145	35	110	10	25	15	50	50	10
Полски клен	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Леска	20	25	20	5	-	-	-	-	-	5
Сребролистна липа	6393	7070	1025	6045	910	2225	695	3830	1745	470
Череша	15	20	5	15	-	10	-	10	5	-
Американски ясен	10	10	-	10	-	5	-	5	5	-
Полски ясен	8	10	-	10	-	-	5	5	5	-
тп I-214	3446	3940	230	3710	1840	380	405	2625	700	385
тп Regenerata	5	5	-	5	5	-	-	5	-	-
тп-Canesc. Bg II-38	120	140	5	135	70	15	15	100	20	15
тп Vernirubens	175	200	10	190	100	20	20	140	30	20
Бяла топола	20	25	-	25	10	5	5	20	5	-
Дрян	20	20	10	10	-	-	-	-	5	5
широколистни	356545	401170	76870	324300	42785	76310	43815	162910	125500	35890
всичко	473405	537595	120910	416685	49730	104455	72760	226945	143670	46070
%	88	100	22	78	9	20	13	42	27	9

Реално добитата дървесина по категории за 2022 г. е 28 661 м³ лежаща маса маса /иглолистно: 9 489 м³ и широколистно: 19 172 м³ /, в т.ч.:

- Добити от местно население – 2 317 м³
- Промислен дърводобив – 26 344 м³

Разпределението по сортименти е както следва: едра строителна дървесина – 4 805 м³, средна строителна дървесина – 7 172 м³, дребна строителна дървесина - 213 м³, дърва за горене – 16 471 м³.

Като цяло това е най-видимата и оценяваната част от дейността на ТП ДГС Пазарджик, а поради високата степен на зависимост на местното население от дърва за огрев, тя и в бъдеще ще бъде ключова за определяне на отношението на местните хора, местните кметове и общинска администрация към ТП ДГС Пазарджик.

Към момента няма индикации за съществуващи проблеми в тази област, като според ТП ДГС Пазарджик и интервюираните кметове, местното население е осигурено с необходимите количества дърва за огрев.

Местното население закупува дърва за огрев на базата на утвърден ценоразпис за продажба на дървесина на корен от горски територии държавна собственост по реда на чл. 71, ал. 1, т.1, 2, 3 и 6 от Наредбата по чл. 95, ал. 1 от ЗГ.

Позволителните за закупуване на дървесина се издават след представяне на списъци от кметовете на населените места, съдържащи трите имена и постоянния адрес на не повече от един член от домакинство, постоянно живеещ в населеното място.

През 2022г. ръководството на ТП ДГС Пазарджик взе решение задоволяването на местното население да става предимно чрез продажба от склад вместо чрез продажба на стояща дървесина на корен. Того решение беше взето въз основа на следните обстоятелства:

- Решение на ВАС на РБ, с което се отменят членове на Наредба № 8 за сечите в горите касаещи извеждането на принудителни сечи, които преобладават при насажденията за продажба на дървесина на корен.

- Горскостопанският план на ТП ДГС Пазарджик от 2013 г. е в последна година на действие и сечите във всички насаждения отговарящи на изискванията за самостоятелен добив на дърва от физически лица, предвидени в ГСП са изведени.
- Ежегодно се наблюдава тенденция лицата извършващи самостоятелно добива на дърва да стават все по-малко, ката в някои села са единици и се наблюдават незаконосъобразни практики.

За 2022г. определените количества предназначени за задоволяване на нуждите на местното население с дърва за огрев са 5 618 м³ /10 215 пр. м³/ чрез продажба на добита дървесина от склад и 2 571 м³ /4 674 пр. м³/ чрез продажба на стояща дървесина на корен.

За 2022г. отчетеното количество /заплатени и издължени от склад/ дърва за огрев за директни продажби на физически лица по списъци от кметствата /на корен и от склад/ е 7 216 м³ /13 120 пр. м³/.

Считаме, че местното население няма проблем с ползването на дърва за огрев.

Това и в бъдеще ще остане сфера от дейността на ТП ДГС Пазарджик с висока степен на социално въздействие, като двата основни фактора влияещи върху чувствителността на хората по проблема са количествата и цената.

Ниския дял на частните и най-вече общински гори, които не са в състояние да задоволят нуждите, поставят ТП ДГС Пазарджик под допълнителен натиск и очакванията са да изпълнява преди всичко социална и по-малко икономическа функция.

От гледна точка добива на дървесина, едно от насложените впечатления, срещу които ТП ДГС Пазарджик трябва да предприеме мерки е, че се сече „много“, целогодишно и в близост до населените места. Това идва да подсказва, че от ТП ДГС Пазарджик се очаква една по-активна роля по разясняване на местно ниво относно принципите за стопанисване на гората.

2.5.4. ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ГОРИТЕ

За възпроизводство на горите на територията на ТП ДГС Пазарджик се разчита почти изцяло на естественото възобновяване, с което са съобразени и прилаганите лесовъдски системи.

Лесокултурините мероприятия като залесяване, попълване и отглеждане на горски култури се извършват съгласно предвижданията по Горскостопански план.

При анализа на тези сфера на дейност на ТП ДГС Пазарджик не се констатира негативни въздействия, но следва да се има предвид, че залесяването винаги е било приемано като благородна мисия от обществото и като основно задължение за всяко горско стопанство. При всички случаи ТП ДГС Пазарджик трябва да предприеме целенасочени мерки за разясняване на ползите от естественото възобновяване и да даде гласност на макар и ограничените залесителни кампании.

2.5.5. ДОСТЪП И ПОЛЗВАНЕ НА НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ РЕСУРСИ

Паша - разрешената площ за паша е 12 995, 6 ха, което представлява 45,0 % от площта на ТП ДГС “Пазарджик”.

Размер на площта забранена за паша ТП ДГС “Пазарджик”

Горско стопански участъци	обща площ ха	Забранена площ за паша	% от общата площ
I ГСУ “Семчиново”	4723,7	2524,3	53,4
II ГСУ “Церово”	17157,9	9441,6	55,0
III ГСУ “Црънча”	6986,2	3906,3	55,9
ТП ДГС “Пазарджик” - общо	28867,8	15872,2	55,0

Забранена е пашата на селскостопански животни в:

- култури и млади насаждения от семенен произход с височина до 3 метра, като по преценка на горското стопанство може да се допуска паша на овце в млади насаждения с височина над 1.5 м, когато не съществува опасност от увреждането им;
- гори, пожарища и други дървопроизводителни площи със започнал възобновителен процес, в които предстои извеждането на възобновителни сечи или е възможно естественото им възобновяване;
- защитените територии, ако това е указано в заповедта на обявяването им, както и в част от защитните и рекреационни гори.

Горското стопанство може да разрешава паша в подотдели, предвидени за залесяване, до момента на извършване на почвоподготовката в тях.

По време на интервютата не бяха идентифицирани съществуващи или потенциални негативни социални въздействия в следствие дейността на ТП ДГС Пазарджик по осигуряване на паша.

Сено - в ТП ДГС Пазарджик не е извършван добив на сено и не е необходимо да се предвижда занапред такъв

Билки* - средногодишно по 15 тона билки

Горски плодове* - средногодишно по 10 тона горски плодове: орехи, лешници, трънки, шипки, малини, къпини, горски ягоди, боровинки и др.

През 2022 год. има издадени 2 броя разрешителни за ползване на недървесни горски продукти – лечебни растения по ЗЛР /липов цвят и плод – шипка/.

Гъби* - средногодишно по 10 тона диворастващи гъби: манатарка, пачи крак, булка, тръбенка, челядинка, рижика, смръчкула и др.

* Тези количества имат характер на прогноза, тъй като добивът им зависи от плодородието, годишните промени в климатичните условия, особеностите на климатичната среда, антропогенните фактори и други.

През 2022 год. има издадени 23 броя разрешителни за ползване на недървесни горски продукти – диворастващи гъби.

Коледни елхи и зеленина – в ТП ДГС Пазарджик се предвижда да се добиват коледни елхи и зеленина от самозалесили се просеки без определено количество, което ще зависи от конкретните условия за дадена година.

Добив на вършина – в ТП ДГС Пазарджик се предвижда да се добива ежегодно по 4419 куб.м. вършина.

Не се извършва добив на селскостопански продукти.

Нивото на зависимост на местното население от събирането на недървесни горски продукти е сравнително слабо. Ангажираността в този вид дейност има ясно изразен сезонен характер и варира през годините в зависимост от наличния ресурс.

При проведените интервюта не бяха констатирани и проблеми с ограничаване на достъпа за събиране на недървесни горски продукти за лично ползване, което по закон е свободно.

2.5.6. ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

Общата площ на ловностопанските горски територии съгласно заповедите за границите на ловностопанските райони в ТП ДГС Пазарджик възлиза на 28867.8 ха. Дивечопригодната площ от ловоустрояваните горски територии е 28698.2 ха, а недивечопригодната е 169.6 ха. Главния вид дивеч в ТП ДГС Пазарджик е диференциран териториално. С оглед на максималното използване на съществуващите дивечови местообитания, различна гъстота на задивечаване и поставените цели за развъждане е определен главния вид дивеч.

Съгласно чл.20 (3) от Наредба 11 / 27.09.2005г. за бонитиране на дивечовите местообитания, главен вид дивеч в ДЛР е благородният елен със съпътстващи видове, дива свиня, сърна, глухар, мечка и заек на определени местообитания. В ЛСР на ловните дружини с достатъчно горски територии, главен вид дивеч е дивата свиня със съпътстващи видове сърна, заек, яребица, кеклик и фазан на определени местообитания. В ЛСР на ловните дружини само със земеделски територии, главен вид дивеч е яребицата със съпътстващи видове заек и фазан на определени местообитания.

В новопланираната оградена площ – БИСД “Дива свиня”, ще се развъжда дива свиня.

Територията на ТП ДГС “Пазарджик” е разделена на ловностопански райони.

Ловностопанските райони на ловните са обединени по ловни сдружения, както следва:

ЛС „Сокол 1893” гр.Пазарджик: ЛСР „Сбор”, ЛСР „Цар Асен”, ЛСР „Овчеполци”, ЛСР „Черногорово”, ЛСР „Априлци”, ЛСР „Динката”, ЛСР „Щърково”, ЛСР „Величково”, ЛСР „Сарая”, ЛСР „Добровница”, ЛСР „Пищигово”, ЛСР „Хаджиево”, ЛСР „Огняново”, ЛСР „Мирянци”, ЛСР „Главиница”, ЛСР „Алеко”, ЛСР „Црънча”, ЛСР „Паталеница”, ЛСР „Звъничево”, ЛСР „Тополница”, ЛСР „Лесичово”, ЛСР „Боримечково” и ЛСР „Церово”.

ЛС „Марица 1999” гр. Септември: ЛСР „Варвара”, ЛСР „Ветрен дол”, ЛСР „Семчиново”, ЛСР „Ветрен”, ЛСР „Славовица”, ЛСР „Горно Вършило”, ЛСР „Карабунар”, ЛСР „Бошуля”, ЛСР „Виноградец”, ЛСР „Септември”, ЛСР „Ковачево” и ЛСР „Калугерово”.

ЛС „Съединение” гр. Съединение: ЛСР „Мало Конаре”.

Ловно стопанските райони са разделени на ловища според обитаващия дивеч, възможностите на площта и начина на развъждане на дивеча. Ловището спомага да се улесни таксирането и целогодишното наблюдение на дивеча, да се организира провеждането на ловно стопанските мероприятия и провеждане на организирания ловен туризъм. Границите между ловищата са елементи от хидрографската мрежа, била, пътища, граници на отдели или други характерни теренни форми.

Дивечовъдният участък се състои от два държавни ловно стопански района – ДЛР “Семчиново”, който към момента се стопанисва от ТП ДГС Пазарджик и ДЛР “Црънча”, за който има сключен договор за предоставяне стопанисването и ползването на дивеча.

Ловът може да се счита за традиционно занимание за района, като на територията са регистрирани общо 2126 ловци. Всички те са пряко заинтересовани от стопанисването на горите в т.ч. прилагани лесовъдски системи и поддържане на подходяща структура на горите, поддържане на естествена хранителна база и зони на спокойствие на дивеча и др.

Като цяло няма оплаквания от дейността и ръководството на стопанството и местните ловци оценяват взаимодействието си с ТП ДГС Пазарджик в положителна насока.

Самото ТП ДГС Пазарджик подпомага ловците, участвайки в таксациите и борбата с браконьерството.

Очакванията на ловците и в бъдеще са свързани с подпомагане на дейността по тези направления, както и поддържане на дребно-мащабна инфраструктура, заделяне на средства за подхранване и др. макар и възможностите на ТП ДГС Пазарджик в това отношение да стават все по-ограничени предвид и действащата нормативна уредба.

Контролът от страна на горското стопанство по отношение на стопанисването, опазването и ползването на дивеча и рибата е на необходимото ниво. Взаимодействието между Държавния орган и стопанисващите дивеча също е добро.

2.5.7. ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ

Опазването на горските територии от страна на ТП ДГС Пазарджик се осъществява в 2 направления по силата на Закона за горите: предотвратяване и установяване на нарушения.

Обект на тази дейност са:

- опазването на териториите от незаконни ползвания и увреждания;
- спазването на правилата за сеч и другите ползвания от горите;
- следене за спазването на противопожарните правила и/или предприемане на действия за ограничаване и потушаване на разразили се пожари;
- следене за появата на болести, вредители и други повреди;
- опазване на защитените видове животни и растения и следене за спазването на режимите на защитените територии и защитените зони и др.

Задължение на служителите на ТП ДГС Пазарджик е при установяване на данни за извършване на престъпления, свързани с дейностите в горите незабавно да сигнализират органите на МВР и РДГ - Пазарджик и да съдействат за тяхното разкриване.

Освен от служители на стопанството, контролът се осъществява и от РДГ, гр. Пазарджик чрез мобилни групи.

През 2022 год. има съставени 12 броя актове за нарушения /незаконна сеч и транспортиране на дърва без КГМ и без ПБ/ по ЗГ и подзаконовите му актове.

Положително се оценяват действията на ТП ДГС Пазарджик в тази насока. Необходими са обучения свързани с познаването и прилагането на нормативната уредба, както и за развитието на специфични умения по съставяне на актове.

2.5.8. ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С ГОРСКИТЕ ПОЖАРИ

Превенцията и борбата с горските пожари е една от социално значимите дейности на ТП ДГС Пазарджик, тъй като за кратко време може да бъде унищожен значителен обществен ресурс, а в някои случаи да бъде засегната сигурността и имуществото на гражданите.

Ролята на ТП ДГС Пазарджик в тази насока се оценява изключително позитивно от обществото, макар и често усилията на служителите на горите за потушаването на даден пожар да остават на по-заден план.

Изготвен е Годишен план за защита на горските територии от пожари. Осъществява се денонощно наблюдение на горските територии, сформирани е специализирана група за гасене на горски пожари.

Като по-съществен проблем може да се определи липсата на достатъчна и в добро състояние горско-пътна мрежа, особено в силно пресечените горски терени, което често затруднява борбата с пожарите и своевременното им локализиране.

На територията на ТП ДГС Пазарджик през 2022 година са възникнали 4 броя горски пожари, които са регистрирани в информационната система на ИАГ. Общата засегната площ от пожари е 1482 дка.

2.5.9. РАЗВИТИЕ НА СПЕЦИФИЧНИТЕ ФОРМИ НА ТУРИЗЪМ, СВЪРЗАНИ С ГОРАТА И С ДЕЙНОСТТА НА ТП ДГС ПАНАГИЮРИЦЕ

ТП ДГС Пазарджик не е пряко ангажирано в развиването на туристически дейности. Туристическите обекти и горските територии около тях са определени в доклада с горите с висока консервационна стойност на територията на стопанството.

Основен проблем пред развитието на туризма в района представлява ниската инициативност и предприемачество на местното население, затруднения достъп и лошото състояние на пътната инфраструктура.

Необходимо е ТП ДГС Пазарджик да предприеме по активни мерки за популяризиране на докладите за ГВКС и да потърси информация от туристическите дружества за допълнителни предложения за обекти/територии, които да бъдат включени като такива с висока консервационна стойност.

Осигуряването на условия за рекреация и туризъм прави горите предпочитано място за почивка на хиляди хора.

Повечето хора високо ценят красотата или естетическата стойност на различните екосистеми, което се отразява в широкия интерес към еко-пътеки, маршрути и обозначени панорамни места, както и при избора на къщи и жилища и готовността да се плати по-висока цена за красива гледка.

Горите, с цялото си разнообразие, са богат източник на творческо вдъхновение в много сфери – изкуство, фолклор, архитектура, реклама и други. Хората ценят чувството си за принадлежност към родния край, което е свързано с отличителни черти на околната среда.

Осигуряване на условия за рекреация и туризъм – на територията на стопанството има изградени навеси и беседки в местности: *Св. Илия, Св. Марина, Кладенчето, Гергьова черква, Деяново дере и др.*, има и туристически маршрути към хижи Равно боре, Милеви скали и Добра вода.

2.5.10. ПОДДЪРЖАНЕ НА РАЗНООБРАЗИЕТО НА ЕКОСИСТЕМИТЕ И ОПАЗВАНЕ НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ В ТЯХ

На територията на ТП ДГС Пазарджик съществуват защитени местности, които са прекатегоризирани от природни забележителности и исторически места. В района на стопанството попадат части от десет Защитени зони по Натура 2000. Общата площ на всички **Защитени зони по Натура 2000**, разположени върху горските територии на стопанството е 6911,1 ха, което представлява 23,9 % от площта на горите на ТП ДГС Пазарджик. Защитените зони са определени по две Директиви на Европейския съюз - **Директива 92/43/ЕЕС** за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (**Директива за местообитанията**) и **Директива 79/409/ЕЕС** за съхранение на дивите птици (**Директива за птиците**). В това число чистата площ по Натура е 6090,0 ха, а 76,0 ха са защитена местност и в това число защитена зона за опазване на природните местообитания и 745,1 ха са защитена местност и в това число са защитена зона за опазване на дивите птици и за опазване на природните местообитания.

Целите, които трябва да се имат в предвид при стопанисването и при проектиране на лесовъдските мероприятия в тях, са следните:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата;
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни

природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Проектирането на лесоустройствените мероприятия са съобразени, както с предмета и целите на защитената зона и ограничителните режими на защитените зони по Закона за биологичното разнообразие, описани в Стандартния Формуляр или в Заповедта за обявяването на всяка зона, така и с Режимите за устойчиво управление на горите в Натура 2000.

Защитена зона 33 „Попинци” BG 0001039 - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (за Местообитанията), обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие с РМС 611 от 16.10.2007 г. (ДВ. брой 85 от 23.10.2007 г.) - с обща площ **354,2 ха**, в това число залесената площ е **334,4 ха** и незалесената площ е **19,8 ха**. Дървопроизводителната площ е **336,3 ха**, а запасът без клони е **17485 куб.м.**

В нея са обособени следните местообитания (хабитати):

1. 9170 Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum;
2. 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;

Защитена зона „Река Луда Яна” BG0000426 - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (за Местообитанията), обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие с РМС 122 от 02.03.2007 г. (ДВ. брой 21 от 09.03.2007 г.) - с обща площ **52,1 ха**, в това число залесената площ е **47,7 ха** и незалесената площ е **4,4 ха**. Дървопроизводителната площ е **49,9 ха**, а запасът без клони е **4635 куб.м.**

В нея са обособени следните местообитания (хабитати):

1. 91E0 Алувиални гори с Alnus glutinosa и Fraxinus excelsior
2. 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Защитена зона Река Марица BG0000578 - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (за Местообитанията), обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие с РМС 122/02.03.2007 г. (ДВ. брой 21 от 09.03.2007 г.) - с обща площ **678,5 ха**, в това число залесената площ е **299,2 ха** и незалесената площ е **379,3 ха**. Дървопроизводителната площ е **560,1 ха**, а запасът без клони е **25505 куб.м.**

В нея са обособени следните местообитания (хабитати):

1. 291E0 Алувиални гори с Alnus glutinosa и Fraxinus excelsior
2. 92A0 Крайречни галерии от Salix alba и Populus alba

Защитена зона Яденица - BG0001386 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (за Местообитанията), обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие с РМС 611 от 16.10.2007 г. (ДВ. брой 85 от 23.10.2007 г.) - с обща площ **2759,7 ха**, в това число залесената площ е **2584,7 ха** и незалесената площ е **175,0 ха**. Дървопроизводителната площ е **1652,2 ха**, а запасът без клони е **526650 куб.м.**

В нея са обособени следните местообитания (хабитати):

1. 9170 Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum;
2. 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
3. 9130 Букови гори от типа Asperulo-Fagetum
4. 91WO Мизийски букови гори
5. 91ZO Мизийски гори от сребролистна липа
6. 91E0 Алувиални гори с Alnus glutinosa и Fraxinus excelsior
7. 91BA Мизийски гори от обикновена ела
8. 91CA Рило-родопски и Старопланински бялборови гори

Защитена зона Голак BG 0000304 - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (за Местообитанията), обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие с РМС 611 от 16.10.2007 г. (ДВ. брой 85 от 23.10.2007 г.) - с обща площ **1694,9 ха**, в това число залесената площ е **1648,1 ха** и незалесената площ е **46,8 ха**. Дървопроизводителната площ е **1652,2 ха**, а запасът без клони е **204185 куб.м.**

В нея са обособени следните местообитания (хабитати):

1. 9170 Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum;
2. 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
3. 91WO Мизийски букови гори

4. 91AA Източни гори от космат дъб

Защитена зона „Бесепарски възвишения” BG 0000254 - за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (за Местообитанията), обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие с РМС 122/02.03.2007 г. (ДВ. брой 21 от 09.03.2007 г.) - с обща площ **846,3 ха**, в това число залесената площ е **420,2 ха** и незалесената площ е **426,1 ха**. Дървопроизводителната площ е **559,1 ха**, а запасът без клони е **5885 куб.м.**

В нея са обособени следните местообитания (хабитати):

1. 91ZO Мизийски гори от сребролистна липа
2. 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
3. 91AA Източни гори от космат дъб

Защитена зона „Овчи хълмове” BG 0000365-за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (за Местообитанията), обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие с РМС 122/02.03.2007 г. (ДВ. брой 21 от 09.03.2007 г.) - с обща площ **323,4 ха**, в това число залесената площ е **182,1 ха** и незалесената площ е **141,3 ха**. Дървопроизводителната площ е **321,0 ха**, а запасът без клони е **5775 куб.м.**

В нея са обособени следните местообитания (хабитати):

1. 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
2. 91AA Източни гори от космат дъб

Защитена зона „Рибарници Звъничево” BG 0002069 е обявена със ЗАПОВЕД № РД-803 от 4 ноември 2008 г. на министъра на околната среда и водите. Тази защитена зона е обявена по Директива 79/409/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие, с РМС 122/02.03.2007 г. (ДВ. брой 21 от 09.03.2007 г.) и представлява **Защитена зона за дивите птици** - с обща площ **320,8 ха**, от която **141,8 ха** (44,2%) залесена и **179,0 ха** (55,8%) незалесена.

Съгласно горещитираната заповед в границите на защитената зона се забранява:

- Премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива.
- Залесяването на ливади, пасища и мера, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- Намаляване на площта на крайречните гори от местни дървесни видове
- Косенето на тръстика в периода от 1 март до 15 август
- Паленето на тръстиковите масиви и крайбрежна растителност
- Отстраняването на водна и влаголюбива растителности в каналите, по бреговете и дигите на басейните през периода на гнездене от 1 март до 31 юли.

Защитена зона 33 „Марица-Пловдив” BG 0002087 е обявена със ЗАПОВЕД № РД-836 от 17 ноември 2008 г. на министъра на околната среда и водите. Тази защитена зона е обявена по Директива 79/409/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие, обявена с РМС 122/02.03.2007 г. (ДВ. брой 21 от 09.03.2007 г.) и представлява **Защитена зона за дивите птици** - с обща площ **26,3 ха**, от която **16,9 ха** (64,2%) залесена и **9,4 ха** (35,8%) незалесена.

Съгласно горещитираната заповед в границите на защитената зона се забранява:

- Намаляване на площта на крайречните гори от местни дървесни видове
- Паленето на тръстиковите масиви и крайречна растителност
- Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;

Защитена зона „Бесепарски ридове” BG 0002057 е обявена със ЗАПОВЕД № РД-786 от 29 октомври 2008 г. на министъра на околната среда и водите. Тази защитена зона е обявена по Директива 79/409/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие - обявена с РМС 122/02.03.2007 г. (ДВ. брой 21 от 09.03.2007 г.) и представлява **Защитена зона за дивите птици** - с обща площ **1158,5 ха**, от която **543,4 ха** (46,8%) залесена и **615,1 ха** (53,2%) незалесена.

Съгласно горещитираната заповед в границите на защитената зона се забранява:

- Премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива.
- Залесяването на ливади, пасища и мера, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;

- Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- Разкриването на нови кариери за добив на подземни богатства, с изключение на такива, за които има: стартирала процедура за предоставяне на разрешение за търсене и/или проучване; издадено разрешение за търсене и/или проучване; регистрирано търговско откритие; стартирала процедура за предоставяне на концесия за добив или предоставена такава.

Много от насажденията от Защитените зони по Natura 2000 са обособени и изпълняват различни (в някои случаи и няколко) защитни и специални функции, като вододайни зони, природни забележителности, защитени местности и др.

Данни за защитените територии/зони и биологичното разнообразие в стопанството могат да бъдат открити в проучването „Горите с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС Пазарджик.

При проведените интервюта със заинтересованите страни не бяха изтъкнати значими негативни социални ефекти в следствие дейността на ТП ДГС Пазарджик върху биологичното разнообразие.

2.5.11. ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ

Водоохранните функции на горите са добре известни сред обществото и ясно се осъзнава, че от адекватното управление/ползване на горските територии в голяма степен зависи количеството и качеството както на водите за битови нужди така и на тези за напояване.

Горските екосистеми реализират водоохранна и водорегулираща функции.

Водоохранна функция - способността на горите да стабилизират повърхностните и подпочвени води на определена територия (водосбор) за дълъг период от време. На територията на ТП ДГС „Пазарджик” във ВКС 4.1 /Единствени източници на питейна вода/ попадат следните отдели и подотдели, посочени в Таблицата, определени като вододайна зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно - битови нужди с обща площ 470,8 ха:

Таблица. Списък на отдели и подотдели, определени като вододайни зони за ДГС Пазарджик

Списък на отдели и подотдели, определени като вододайни зони за ДГС Пазарджик	Отдели
Каптажи с. Варвара	18 1, 19 б
Каптажи с. Семчиново	39 е
Каптажи с. Семчиново	49 б, 50 а, 54 а, 59 1, 60 е, 62 з
Каптажи с. Ветрен дол	339 д, 343 2, 346 е
Каптажи с. Дебращица	265 д, 269 б, 273 и
Горски чешми и кладенци	16 в, 23 в, 28 а, 35 в, 37 б, 48 е, 55 д, г, 56 г, 57 ж, 64 е, 65 д, 67 в, 94 л, 96 4, 126 в, 139 и, 152 л, 157 к, 199 2, 200 в, 208 д2, 272 в, г, 273 а, 285 г, 298 б, 299 в, 300 г, 311 б, 323 ж, 330 в, 336 а, 340 б, 348 1, 352 г

Стопанисването на горите от вододайните зони е подчинено на увеличаване на техните водоохранни и защитни функции.

Водорегулираща функция – изразява се в способността на горските екосистеми да преразпределят елементите на водния баланс, като увеличават дела на положителните (продуктивни) пера и намаляват отрицателните (непродуктивни) такива.

На територията на ДГС ”Пазарджик” има отдели и подотдели представляващи:

- ВКС 4.2.3 - ГТ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метрова ивица под ГГГ;

- ВКС 4.2.4 - Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;

- ВКС 4.2.6 - Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг);

За територията на ТП ДГС Пазарджик не бяха констатирани проблеми с водоснабдяването, произтичащи от една или друга горскостопанска дейности (напр. сеч във вододайна зона). Съществени проблеми не се очакват и в бъдеще.

2.5.12. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОМИНЪК

Макар и не структуроопределящ отрасъл за общините Пазарджик, Септември и Лесичово, горският сектор създава възможности за заетост и е източник на доходи за не малка част от населението. Налице са различни социални измерения на въпросите, свързани със заетостта, осигурявана директно от ТП ДГС Пазарджик от една страна и от фирмите, подизпълнители, от друга, поради което тези измерения са разгледани диференцирано.

ТП ДГС Пазарджик като работодател

ТП ДГС Пазарджик целогодишно осигурява заетост на 72 човека /към декември 2022г./ в т.ч. на ръководни длъжности, лесничей, горски стражари, помощен персонал. Имиджът на стопанството като работодател е изцяло позитивен, обусловено до голяма степен от осигуряването на заплати, редовното им изплащане, внасяне на социални и здравни осигуровки, гарантирани отпуск и болнични(при необходимост), осигуряването на работно облекло, дърва за горене, дървен материал и др. Задълженията и отговорностите на служителите са регламентирани в подробно разписани длъжностни характеристики, осигурени са начални и допълнителни обучения по отношение изпълнението на конкретните им задължения, свързани с правилно провеждане на дейностите, съгласно ЗГ и Горскостопанския план. Горските стражари преминават допълнителен курс за правоспособност за носене на оръжие.

Освен началния, се извършва и периодичен инструктаж по безопасност на труда. Води се строга отчетна документация за всички случаи на трудови злополуки и смърт, с регламентирани компенсации за всеки от тях. Има сключен договор със служба по трудова медицина с оглед осигуряване на необходимите условия за здраве и безопасност на труд и е налице изготвена Оценка на риска за различните позиции.

При проведените интервюта не бе докладвано за случаи на дискриминация (полова, религиозна) и сексуален тормоз.

Горски работници, наети от фирмите изпълнители

Основен проблем пред фирмите, ангажирани в горскостопанските дейности и най-вече дърводобива, е липсата на работна ръка. Често това води до неизпълнение на сключените договори и санкции за фирмите и по всеобщо мнение в съвсем близко бъдеще може да се стигне до компрометиране изпълнението на планираните горскостопански дейности и дори „цялостен колапс на системата”. Очакванията на фирмите за разрешаване проблема е насочен преди всичко към вземането на необходимите мерки на държавно ниво и по-малко към самото ТП ДГС Пазарджик.

Причините за липсата на работна ръка могат да се търсят в различни направления, но при всички случаи сегашната ситуация е резултат от комбинираното им действие:

- работата като цяло е тежка и все по-малко са онези, които са готови да жертват личния си комфорт;
- работата е недобре платена, резултат от ниските разценки, хората търсят „бързи пари“;
- външни причини като липсата на горски пътища, остарялото оборудване, лоши метеорологични условия често водят да ниска производителност респ. заплащане;
- обектите за работа стават все по-трудни и отдалечени;
- намаляване на населението в трудоспособна възраст в района

Липсата на работна ръка създава и особени конкурентни взаимоотношения между самите фирми. Често те са принудени да постъпват нелоялно една спрямо друга, „изкушавайки” ограничения контингент от работници с по-добри ставки или по-лесни обекти, което води до мигрирането на едни и същи работници от една фирма в друга, често без да са изпълнили задълженията си към предходната.

Друг съществен проблем е квалификацията на работната ръка. Работи се с почти неграмотен контингент, което според собствениците на фирмите създава потенциал за също такава „неграмотно” ползване на гората.

Настоящата система за отдаване на обектите не дава дългосрочна сигурност за фирмите изпълнители и те не са склонни да инвестират в своето развитие и най-малко в подобряване на квалификацията на работниците.

Голяма част от наетите работят без договори респ. изплащане на социалните осигуровки, трябва сами да осигуряват оръдията на труда, като бензиномотрни триони, гориво за тях, животинска сила за извоз и др. Причината е не само в самите фирми, но и в самите работници, като са налице и абсурдни ситуации, при които работници (главно от ромски произход) отказват сключването на трудови договори, тъй като това автоматически ще ги лиши от социалните плащания за безработица.

Изключителен е и проблема с осигуряването на безопасността на труда. Голяма част от фирмите не са склонни да инвестират в лични предпазни средства, а тези които предоставят такива срещат трудности с това да накарат работниците да ги използват.

С известна тревога сред някои се приема стартирания процес по привеждане управлението на горите в съответствие с принципите и критериите на Националния стандарт за отговорно управление на горите, тъй като това според фирмите ще доведе до допълнителни изисквания към тях и необходимост от инвестиции, които те на този етап няма как да направят (напр. в лични предпазни средства) и това допълнително ще усложни проблема с работната ръка. По някои други въпроси от имащи отношение към изискванията за сертификацията не бяха констатирани проблеми в т.ч. случаи на ношуване на хора в гората без да са осигурени необходимите битови условия, използването на детски труд и др.

2.5.13. ВЪЗЛАГАНЕ НА ДЕЙНОСТИ В ГОРИТЕ. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРВОДОБИВНИТЕ ФИРМИ

Възлагането на дейностите в горските територии в т.ч. лесокултурни дейности и дърводобив става по силата на специална Наредба, която най-общо следва принципите на свободната конкуренция.

По силата на Закона за горите, ТП ДГС Пазарджик може да предостави до една трета от годишното си ползване на дървесина за добив или за преработване на местни фирми, което се оценява положително от последните, макар и някои от тях да считат, че местните търговци не получават пълния процент.

Дърводобивните фирми, като цяло гледат позитивно на работата на стопанството, имат добра комуникация с ръководството и служителите му и основната част от негодуванията им са свързани с изисквания, произтичащи от националната нормативна уредба, която ТП ДГС Пазарджик трябва да прилага. Болшинството от фирмите са малки и поставени в условията на свободна конкуренция се чувстват уязвими. Не са рядкост случаи на нелоялна конкуренция на местно ниво, но външните фирми са онези, които притесняват местните предприемачи. По всеобщо мнение в сектора се работи „ден за ден“, като системата на възлагане не им дава необходимата сигурност в по-далечен хоризонт. Това силно ограничава възможностите за инвестиции в нова техника, технологии и квалификация на работната ръка. Работи се с морално остаряла техника и неграмотен контингент, което предопределя ниската производителност на труда, а често и ниското качество на изпълнение на дейностите. В този смисъл очакванията са държавата да подпомогне сектора със субсидии, с които да бъде подобрена най-вече материалната база. Допълнителен утежняващ фактор са ниските разценки за добив определени на държавно ниво.

Основен проблем за фирмите е липсата или лошото състояние на съществуващата горскопътна мрежа. Така на практика често се случва подизпълнителите по дърводобива сами да ремонтират даден път с оглед осигуряване на достъп до обектите за дърводобив без това да е включено в договорите им (там е включено само изграждането на технологичните пътища).

Обектите като цяло стават все по-трудни за работа и фирмите често са в невъзможност да изпълнят заложеното по договор, за което заплащат съответните неустойки. Разбира се, среща се и обратният случай, при който фирми сключват договори за изпълнение с пълното съзнание, че няма да изпълнят целия обект, съвсем умишлено изработват „лесната“ част от него, изоставят „трудната“ и въпреки наложената неустойка са доволни от спечеленото. В този случай проблема с неизпълнение на планираните дейности рефлектира върху ТП ДГС Пазарджик.

Така например се оценяват въведените нови изисквания за наличие на GPS система в транспортните средства, позволяваща тяхното следене в реално време, като мярка за ограничаване на незаконния дърводобив. Недоволството е свързано преди всичко с необходимостта от допълнителни инвестиции и увеличаване на произтичащата административна тежест.

Предприемачите все още не разбират ползите, а само негативите от процеса на сертификацията на горите. Опасенията са свързани преди всичко с допълнително завишаване на изискванията към тях и необходимост от допълнителни инвестиции (напр. за лични предпазни средства), което ще ги постави в още по-трудно положение.

За добива и реализацията на дървесина през 2022 година бяха сключени договори с 17 броя фирми, които бяха запознати с изискванията на горската сертификация, съгласно Националния стандарт за отговорно управление на горите в България. В тръжните документи за съответните процедури беше заложено изискване за оборудване на работниците със защитно облекло, съответстващо на работните им позиции.

2.6. ПРИНОС НА ТП ДГС ПАЗАРДЖИК КЪМ МЕСТНОТО СОЦИАЛНО И ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Участието в местни инициативи и осигуряването на подкрепа за местната общност под различни форми е важен инструмент за поддържане на комуникацията и повишаване на доверието между ТП ДГС Пазарджик и местната общност. В миналото като част от корпоративната социална отговорност на стопанството за тази подкрепа са се отделяли значително повече средства и време, но за съжаление с годините активността в тази насока намалява.

Съществен проблем произтича от изискването на законодателството, изразходването на средства от страна на стопанството, да става чрез открити процедури и така, дори да има желание у ръководството, възможността за финансиране на подобни инициативи е лимитирана.

В този смисъл ТП ДГС Пазарджик вижда своят принос към местното развитие в следните направления:

- предоставяне на дърва за битови нужди (за закупуване по ценоразпис);
- информиране на обществеността за извършваните дейности;
- предоставяне на консултации на граждани и други държавни институции по лесовъдски въпроси.

2.7. КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ТП ДГС ПАЗАРДЖИК И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ. ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

По всеобщо мнение комуникацията между заинтересованите страни и ТП ДГС Пазарджик е на добро ниво. Особено положителни в своите оценки в това отношение са представителите на институциите и общинските администрации.

В РДГ, като контролна институция, не са постъпвали оплаквания от местните хора заради отношението на служителите на стопанството.

Местните кметове получават своевременно информация за дейности, извършвани в тяхното землище.

Важни въпроси като опасност и превенция на пожари, опазване на дивеча и биоразнообразието, поведение в горите и други остават недобре застъпени в стратегията на ТП ДГС Пазарджик. Липсва цялостна информационна и медийна политика в тази насока. Допълнителни усилия могат да бъдат отделени и във връзките с неправителствените организации, сътрудничеството с които може да повиши имиджа на стопанството и да доведе до изпълнение на полезни съвместни проекти.

Не са констатирани и съществени проблеми с достъпа до информация. Горскостопанският план, като основен документ за стопанството е публичен и няма случаи на отказ от страна на ТП ДГС Пазарджик по постъпили искания по Закона за обществен достъп до информация.

2.8. МЕХАНИЗМИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИ ЕФЕКТИ

За преодоляване на идентифицираните и потенциалните негативни социални въздействия от дейността на ТП ДГС Пазарджик се предвижда прилагането на следните механизми:

Механизъм за провеждане на текущи консултации със засегнатите/заинтересованите страни

Провеждането на редовни консултации със засегнатите/заинтересованите страни е от ключово значение за преодоляване на негативните социални въздействия от дейността на ТП ДГС Пазарджик.

В таблицата по-долу са представени начините и сроковете за въвличане на заинтересованите страни в зависимост от конкретната дейност, за която е определено наличието или потенциалното възникване на негативни социални въздействия в следствие изпълнението ѝ.

Заинтересована/ засегнатата страна	Дейност на ДГС със социално въздействие	Начини и средства за въвличане на заинтересованите страни и намаляване на негативните социални въздействия	Периодичност/срокове
Служители на ДГС	Изпълнение на планираните мероприятия	Подобряване на уменията на служителите за изпълнение на горскостопанския план и годишните оперативни планове	Ежегодно
	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за персонала на ДГС	Провеждане на начален, периодичен и текущ инструктаж.	Начален инструктаж – при всеки случай на новопостъпил служител; Периодичен инструктаж – на всеки 3 месеца; Текущ инструктаж – преди започване на рисковни дейности
		Предоставяне на лични предпазни средства и специално работно облекло осигуряване използването им	Ежегоден преглед на наличните лични предпазни средства и специално работно облекло за всеки работник; Ежедневен контрол за използване
Кметове на общините/ населените места, местно население	Предоставяни услуги	Изпращане на информация за услугите, които се предлагат на местното население; маркиране на дървета за сеч; продажба на дървесина; издаване на разрешителни; туристически услуги и др.	Ежегодно
	Дърводобив	Предоставяне на информацията за местностите и подотделите, в които е планирано ползване през годината и поставянето и на публично място	Ежегодно след окомплектоване на лесосечния фонд и преди започване на теренната работа
	Осигуряване на дърва за огрев	Комуникация с местните кметове за необходимите количества; предоставяне на информация за възможностите за ползване на дърва за огрев от местното население по населени места; разясняване на правилата за ползване	Ежегодно преди началото на отоплителния сезон
	Паша	Съгласуване на забранените за паша места с общините и кметовете на населените места	Ежегодно
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за прино по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Достъп до горските ресурси	Уведомяване в случай на въвеждане на ограничения или забрани за достъп до определена горска територия от страна на РДГ	2 седмици преди въвеждане на ограничението/забраната
	Използване на общинска инфраструктура	Писмено регламентиране на предвиденото използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	Ежегодно
	Наемане на служители/ работници	Уведомяване на местните бюра по труда за свободните работни места и изискванията за образование и квалификация; уведомяване на местните кметове	1 месец преди наемане на нужен персонал

	Дискутиране на възможности за принос на ТП ДГС Пазарджик към местното социално икономическо развитие	Провеждане на срещи с местните кметове и местни лидери (желателно е участието на представители на ЮЦДП)	Ежегодно
Собственици на съседни имоти	Използване на съседни имоти (пр. за разполагане на временни складове); преминаване през съседни имоти	Писмено регламентиране на предвиденото използване (напр. чрез подписване на споразумения), като се гарантират необходимите компенсации в случай на нанесени щети	2 седмици преди осъществяване на планираната горскостопанска дейност
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
Подизпълнители на горскостопанските дейности	Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за работниците при всички видове теренни дейности	Изискване от фирмите на: валидна оценка на риска на работните позиции; доказателства за налични лични предпазни средства и специално работно облекло, съответстващо на изискванията за защитно облекло за съответните работни позиции и на броя на работниците, които ще работят по съответния договор; копия от трудови договори на работниците	Като част от всяка тръжна процедура
		Провеждане на начален и текущ инструктаж; изискване на доказателства за проведен начален/ текущ инструктаж страна на фирмата подизпълнител	Начален инструктаж – преди началото на всяка дейност в конкретен обект; текущ инструктаж – веднъж месечно; доказателства за проведен инструктаж от страна на фирма – поне веднъж в рамките на изпълнение на договора и/или ежегодно (за дългосрочните договори)
	Възлагане на дейностите	Провеждане на среща с представители на местните фирми за представяне на годишния план на ТП ДГС Пазарджик и обектите за дърводобив	Ежегодно
		Своевременно разплащане с подизпълнителите/освобождение на внесените гаранции	Съгласно условията на подписаните договори
		Организиране на срещи за разясняване на промени в нормативната уредба	В случай на промени в нормативната уредба
		Инициране на дискусии на ниво ЮЦДП за повишаване на разценките за горскостопанските дейности	Ежегодно
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
Ловни дружинки и Ловнорибарски дружества	Дърводобив	Съгласуване на горскостопанските дейности по време, място и начин на провеждане с лова и опазването на дивеча	Преди началото на ловния сезон общо за обектите; ежеседмично преди ловните излети за всеки конкретен обект
	Използване на химикали и биологични агенти	Изпращане на информация	2 седмици преди използване
	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
Туристически дружества, предприемачи в сферата на туризма	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за принос по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването им чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо

	Дърводобив в близост до туристически обекти	Прилагане на изискванията за стопанисване на ГВКС 6	Текущо
ВиК	Дърводобив	Съгласуване на предвидени обекти за дърводобив, попадащи в санитарноохранителните зони, в близост до източници на питейна вода и/или в близост до водопреносна инфраструктура	Ежегодно
Екологични неправителствени организации	Управление на Гори с висока консервационна стойност	Предоставяне на възможност за прино по идентифицирането на нови ГВКС и формулиране на мерки за опазването и чрез обявление на уеб страницата/ изпращане на писма	Текущо
	Опазване на биологично разнообразие	Ангажиране на неправителствени организации в подобряване уменията на персонала на ТП ДГС Пазарджик за разпознаване и опазване за защитени видове	Ежегодно
		Търсене на партньорства за изпълнение на проекти	Текущо

Забележка: В таблицата на са включени взаимодействията на ТП ДГС Пазарджик с различните държавни институции, тъй като те са строго регламентирани в различните закони и социалното въздействие резултат от тези взаимодействия е по-скоро индиректно. Не са включени задълженията на ТП ДГС Пазарджик, произтичащи от законодателството. Посочените срокове са минимално допустимите.

Механизъм за разрешаване на спорове

Спор е всеки израз на неудовлетворение от страна на човек или организация, представен като оплакване към горското стопанство по отношение на дейността му и/или съблюдаването на правилата на Националния стандарт за отговорно управление на горите, и по което се очаква отговор.

ТП ДГС Пазарджик има разработена процедура за получаване, регистриране, обработка, проучване и отговор на оплаквания и сигнали, както и за осигуряване на справедливи компенсации в случаите на щети върху собственост и/или човек по отношение на:

- собствеността на горите и земите, правото на ползване или предоставянето на концесии;
- нанесени щети върху собственост на горските работници, случаите на професионални заболявания и трудови злоупотреки при работа за горското стопанство;
- въздействието на горскостопанските дейности върху местните общности или околната среда.

ТП ДГС Пазарджик осигурява публичност чрез своята интирнит страница на:

- процедурите за разрешаване на спорове със засегнати и заинтересовани страни, за подаване на оплаквания и сигнали;
- ангажиментите за недопускане на корупция в т.ч. задължението да не се предлагат или приемат каквито и да било парични или друг тип подкупи;
- писмените документи, отразяващи дългосрочната ангажираност на горското стопанство към принципите и критериите на Националния стандарт и свързаните политики и стандарти;
- изготвената Оценка за социалното въздействие от дейността;
- изготвеният Доклад за горите с висока консервационна стойност (с изключение на конфиденциална информация);
- резюме от горскостопанския план (в т.ч. обзорна/тематични карта на горското стопанство) – предоставя се за безплатно за ползване с изключение на конфиденциалната информация;
- резюме на резултатите от провеждания мониторинг (с изключение на конфиденциалната информация).

Информираността на всички заинтересовани страни във връзка със сертификация на горите е изключително слаба. Това налага своевременно да стартира информационна кампания в региона, чиято основна цел на следва да бъде разясняване на процеса на сертификация – цели и задачи, процедури, продължителност и др. както и на конкретните изисквания на Националния стандарт имащи отношение към съответната заинтересована страна. Основен акцент в кампанията трябва да се постави на конкретни, лесно разбираеми и оценени ползи за местното население и всички заинтересовани страни.

3. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

3.1. АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СПИСЪКА НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ/ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

Списъкът на заинтересованите/засегнатите страни от дейността на ТП ДГС Пазарджик се актуализира **текущо**. При идентифициране на нови такива се определят сферите на социално въздействие, негативните ефекти от конкретни дейности на стопанството и се предписват мерки за неутрализирането/смекчаването им.

3.2. АКТУАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНАТА ОЦЕНКА

Оценката за социалното въздействие от дейността на ТП ДГС Пазарджик се актуализира **на всеки 5 години**, както и в случаи на съществена промяна в социално-икономическата обстановка в страната/района.

...../п/*.....

ИНЖ. ГАВРИЛ РАНГЕЛОВ

Директор на ТП ДГС Пазарджик

*Заличена информация на основание чл. 2 от ЗЗЛД

СПИСЪК

на проведените срещи и телефонни интервюта с представители на ТП ДГС Пазарджик и местни заинтересовани страни

- 1.инж. Гаврил Рангелов, Директор на ТП ДГС Пазарджик
- 2.Милена Воденимарова, гл. счетоводител на ТП ДГС Пазарджик
- 3.инж. Владимир Влахов, Директор на РДГ Пазарджик
- 4.Кирил Кичуков, управител на фирма "Кичуков и синове" ЕООД
- 5.Венцислав Андреев, управител на фирма фирма "Вемос" ЕООД
- 6.Стоян Серев, СЛРД „Марица-1999” гр. Септември
- 7.Евгени Абаджиев, СЛРД „Сокол 1893” гр. Пазарджик
- 8.Йордан Пеев, ЛРД „Съединение 1906” гр. Съединение